

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ ВИХОВАННЯ НАПН УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
СЕКТОР ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ РОДА
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
ОСВІТНЬО-РЕСУРСНИЙ ЦЕНТР РДГУ

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ПЕДАГОГА

МАТЕРІАЛИ

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ Е-КОНФЕРЕНЦІЇ

«ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

В КОНТЕКСТІ РЕФОРМУВАННЯ

НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ»

28 КВІТНЯ 2020 РОКУ

РІВНЕ

УДК 373.3.011.3-051:005.336.5
ББК 74.204.2
П- 84

Рекомендовано до друку
вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 5 від 28 травня 2020 р.)

Рецензенти:

Доукіна О.М., кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, вчений секретар Інституту проблем виховання НАПН України

Потапчук Т.В., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Професійний розвиток педагога: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної е-конференції, м. Рівне, 28 квітня 2020 р. Рівне: Рівненський державний гуманітарний університет, 2020. 176 с.

У збірнику представлено наукові матеріали, що включені до програми Всеукраїнської науково-практичної е-конференції «Імплементція інклюзивної освіти в контексті реформування Нової української школи».

У виданні висвітлюються різні аспекти реформування системи освіти, актуальні проблеми інклюзії в контексті завдань Нової української школи та особливості підготовки майбутнього вчителя до професійної діяльності в закладах освіти.

Збірник рекомендований для науковців, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти і всіх тих, хто цікавиться питаннями історії та сьогодення системи освіти.

Відповідальність за автентичність цитат, правильність фактів і посилань, достовірність матеріалів та грамотність несуть автори публікацій.

Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

© Кафедра педагогіки початкової освіти Рівненського державного гуманітарного університету, 2020. Укладання.

© Автори статей, 2020

суперечити один одному, так як дитина зазвичай фіксує в своїй свідомості те, що бачить і чує, та те, що відбувається навколо неї, та багато чого, що вона ще не переживала. Для учнів початкової школи основними є орієнтування в соціокультурних цінностях і формування власної системи ціннісних орієнтацій.

Отже, молодший шкільний вік – це найсприятливіший період для формування громадянських цінностей і особистісних якостей. Податливість, сугестивність учнів початкової школи, їх довірливість, а також прагнення до наслідування та повага до вчителя, його авторитет, створюють ефективні передумови для успішного процесу формування особистості громадянина.

Список використаних джерел:

1. Волошин П. М Особливості формування громадянської свідомості учнів у школі О. А. Захаренка. *Вісник Черкаського університету*. Серія «Педагогічні науки». Черкаси, 2016. С. 3-7.

2. Мельничук Л.Б. Зміст, форми та методи формування громадянської позиції молодших школярів. *Вісник наукових досліджень. Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ: збірник наукових праць*. Рівне, 2013. Вип. 1. С. 82-94

3. Сігова А.Г. Формування громадянської компетентності учнів початкових класів. *Наукові записки Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія: Педагогічні науки: збірник наукових статей. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017.С. 215-219.

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД УПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

Яковишина Тетяна В'ячеславівна,

кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри педагогіки початкової освіти,

Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне

Запорукою успіху впровадження інклюзивного навчання в Україні є чітке усвідомлення сутності опорних питань та запозичення досвіду реалізації інклюзивної освіти у зарубіжних країнах.

В Україні підґрунтям Концепції інклюзивної освіти є одна з демократичних ідей – усі діти є цінними й активними членами суспільства. Саме тому здобуття освіти інклюзивних закладах є корисним як для дітей з особливими освітніми потребами, так і для дітей з типовим рівнем розвитку, членів родин та суспільства в цілому.

Україна, як і переважна кількість європейських країн, опирається на інноваційну модель навчання, яку вперше було представлено на Всесвітній конференції з освіти осіб з особливими потребами у 1994 р. у містечку Саламанка (Іспанія). Саме прийняття Саламанкської декларації стало поштовхом для

затвердження на законодавчому рівні принципу інклюзивної освіти та прийняття до загальноосвітніх закладів усіх дітей [3].

Визначення осіб з особливими освітніми потребами, наведене (МСКО – 97) – Міжнародний стандарт класифікації освіти (ISCED – 97) – International Standard Classification of Education), було запозичене країнами-членами (ОЕСР) Організація економічного співробітництва та розвитку (OECD) Organisation for Economic Co-operation and Development: «Особливі освітні потреби осіб визначаються необхідністю надання додаткових суспільних або приватних ресурсів для одержання освіти» [2].

Таким чином, таке окреслення особливих освітніх потреб об'єднує учнів з різноманітним спектром труднощів, які виникають в процесі навчання. Крім того, Організація економічного співробітництва та розвитку, виходячи з об'єктивних причин невдач в освіті, розробила категоріальну систему, яка використовується в більшості країн членів. Категорія А: учні, труднощі навчання яких викликані винятково біологічними причинами. Категорія В: учні, які з невизначених причин зазнають труднощів у процесі навчання. Категорія З: учні, які мають труднощі в навчанні внаслідок відсутності сприятливих умов середовища. Очевидно, що для більшості учнів навколишнє середовище відіграє значну роль у процесі їхньої інвалідизації [2].

У Швеції особливими дітками опікується Агентство спеціальної освіти, підпорядковане Міністерству освіти країни. Воно підтримує родини, підвищує кваліфікацію вчителів. У 80-х роках Швеції вдалося розформувати спецшколи для дітей з порушеннями зору. Вони вчаться за місцем проживання, а необхідну допомогу отримують у Національному медичному центрі та його філіях. Також вже 30 років інклюзивне навчання тут визнано основною формою здобуття освіти неповносправними. Для цього збільшили фінансування загальноосвітніх шкіл, де навчаються такі діти (принцип збільшеного фінансування за рахунок державної субвенції застосували і в Україні). А також затвердили новий освітній стандарт, який визначив обов'язковий обсяг знань для учнів різних класів. Це дало змогу викладачам працювати зі школярами з ООП за індивідуальними навчальними планами. Наразі у Швеції функціонує чотири типи спецшкіл для дітей з легкою та помірною розумовою відсталістю, з комплексними порушеннями тощо. Але згодом на їхній базі створюють ресурсні центри [1].

В Австрії до інклюзивного навчання для дітей з особливостями психофізіологічного розвитку прийшли через експеримент. Упродовж кількох років туг одночасно діяли чотири види класів: інтегровані, класи взаємодії, малокомплектні та звичайні. Перемогла перша модель, де на 20 учнів припадало четверо з ООП, а навчання проводили двоє вчителів за двома програмами.

Насправді, довгий період наявності закритих спецшкіл пройшли всі європейські країни. І багато з них – Німеччина, Нідерланди, Чехія та інші – не планують відмовлятися від них [1].

2009 року Німеччина ратифікувала Конвенцію ООН про права осіб з інвалідністю, і тоді всі федеральні землі країни ухвалили закон, за яким кожна

школа має бути інклюзивною. Офіційної статистики, чи відповідають навчальні заклади вимогам для комфортного навчання дітей з особливими освітніми потребами, немає. Немає в Німеччині і єдиної загальнонаціональної програми чи курсу навчання дітей з особливими освітніми потребами. Це питання також вирішує окремо кожна федеральна земля.

2015 року на спільній конференції міністри освіти і культури німецьких земель підготували загальну «Рекомендацію для педагогів з охоплення різноманітності». У документі наголошується, що кожна школа має скоординувати навчальну програму відповідно до принципів інклюзивної освіти. А саме: виділяти більше навчальних годин на практичні заняття, розробити нові формати оцінювання компетентності. А також – посилювати підготовку вчителів і заохочувати їх до обміну досвідом.

Форму навчання дитини обирають батьки після того, як отримають рекомендації від шкільного лікаря. У складних випадках необхідно отримати рекомендації від Шкільного психологічного центру, інших спеціалістів. Вибір форми навчання можливий у будь-який час.

Нерідко дитина з особливими освітніми потребами спочатку відвідує загальну початкову школу, а потім у середніх класах переходить до спеціальної. Цей перехід відбувається не лише через труднощі в засвоєнні навчального матеріалу, але передусім тому, що в середній школі дитина не знаходить собі товаришів [1].

Італія стала тією країною, яка одна з перших визнала інтегроване навчання. Італійці започаткували громадський рух, який переконав громадян та уряд: дітям з інвалідністю треба дати змогу почуватися повноцінними членами суспільства. І часто психічні відхилення провокує саме суспільство та школа, зокрема спецзклади, де їх утримували.

Відтак в Італії була шкільна реформа. Тут запроваджують інклюзивне навчання, разом із вчителями у класах працюють фізіотерапевти, логопеди та асистенти. А самі школи обладнано ліфтами, пандусами, потрібними для безбар'єрного пересування [1].

Як результат, нині в Італії майже 100% дітей з інвалідністю ходять до загальних шкіл. Інші країни Європи теж не відстають: у Норвегії – це 90%. В автономних містах Німеччини Гамбурзі і Бремені – майже 70%. У сусідній Польщі – 42% [1].

В Ізраїлі більшість дітей з особливими потребами навчається у звичайних школах. Проте включення таких дітей до освітнього процесу може відрізнятись. Так, дехто вчиться з допомогою асистента, хтось навчається півдня з класом, півдня – окремо. Крім того, держава оплачує «особливим дітям» необхідні лікувальні процедури тричі на тиждень (від консультацій психолога до катання на конях).

У школах Ізраїлю діє механізм зворотної інклюзії, коли на деякі уроки до спеціальних класів приходять діти зі звичайних (у межах одного закладу). Ізраїльські педагоги стверджують, що такий підхід до інклюзії допомагає запобігти булінгу на ранніх етапах.

Одним із головних принципів освітньої Ізраїлю є інклюзія. «Діти з особливими потребами мають бути інтегровані у звичайну шкільну систему. У такий спосіб відбувається їхня інтеграція у суспільство, а також плекається розуміння, повага і солідарність решти суспільства щодо них. Іншими словами, проблеми осіб із особливими потребами стають зрозумілими для всіх. 1998 року Ізраїль схвалив спеціальний Закон про освіту, який узаконив вищесказане. Це означало інтеграцію не лише у суспільство, але й у ринок праці. Окрім звичайних, у школах були створені спеціальні класи, в яких учні могли навчатися залежно від їхніх потреб; або ж в одному класі могло бути два вчителі, один із яких для дітей з особливими потребами; діти із проблемами рухового апарату також відвідували школу, але за індивідуальним розкладом. Тобто було зроблено все можливе, аби уникнути сегрегації в школах» [1].

Навчальні заклади *Франції* впроваджують інклюзивну модель освіти у двох формах:

➤ класи «шкільної інклюзії», у яких діти з особливими потребами навчаються разом з іншими під керівництвом неспеціалізованого вчителя. Такі класи називають відкритими, тому що дитина протягом дня може залишати його для індивідуальної чи групової роботи з педагогом;

➤ класи педагогічної інтеграції, де навчаються лише діти з особливими потребами під керівництвом фахового спеціаліста.

Французькі педагоги наголошують, що класи шкільної інклюзії (з поступовим переходом до індивідуальної) є найбільш ефективними для дітей з порушеннями зору і опорно-рухового апарату. Діти з порушеннями слуху й розумовою відсталістю почуваються більш комфортно у класах педагогічної інтеграції [1].

У *Польщі* гарним прикладом впровадження неперервної інклюзивної освіти є навчальні заклади міста Гнезно. Освітня система у ньому побудована таким чином, що дитина з особливими потребами від самого народження включена у систему навчання і виховання разом зі здоровими ровесниками. Це забезпечують дошкільна установа, школа, гімназія, установа післягімназійної освіти та спеціальний шкільний осередок.

У цих закладах можуть навчатися діти з особливостями різного роду: порушеннями зору, слуху, фізичними та психічними відхиленнями [1].

Освітня система *Швеції* має особливий підхід до навчання дітей з раннім аутизмом. Такі учні ходять до звичайної школи, де заняття з ними проводяться у малих групах, а освітні послуги кожним трьом дітям надають два учителі і один асистент, що дозволяє приділити кожній дитині достатньо часу та уваги.

Безумовно, кращим досягненням є те, що у більшості європейських держав підготовка педагогів інклюзивної освіти здійснюється в університетах [1].

В *Україні* інклюзивне навчання лише починає впроваджуватися: Закон про інклюзивну освіту був підписаний у липні 2017 року. Ним передбачено, що в інклюзивних класах може навчатися до 30 дітей, з яких троє – з особливими потребами, але їхня кількість може бути і меншою. На уроках таку дитину має

обов'язково супроводжувати асистент, який допомагає їй опанувати шкільні предмети, підтримує на перерві, у їдальні, а також допомагає вчителю у роботі.

Список використаних джерел:

1. Інклюзивна освіта: як це працює за кордоном [електронний ресурс]. Режим доступу: https://24tv.ua/education/inklyuzivna_osvita_yak_tse_pratsyuye_za_kordonom_i_v_ukrayini_n1223963
2. Лапін А. Огляд зарубіжного досвіду інклюзивної освіти. С.194-205.
3. Саламанкская декларация. Рамки действий по образованию лиц с особыми потребностями, приняты Всемирной конференцией по образованию лиц с особыми потребностями: доступ и качество. Саламанка. Испания, 7-10 июня 1994. К., 2000. 21 с.

ІННОВАЦІЙНІ ФОРМИ ТА МЕТОДИ РОБОТИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ КЛАСІ

Яремчук Ольга Володимирівна,
здобувач ступеня вищої освіти «бакалавр»,
науковий керівник: к. пед. н., доц. Боровець О. В.,
Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне

Інклюзивна діяльність учителя початкової школи відрізняється від традиційної методики навчання школярів у закладі освіти. Змінилися способи взаємодії вчителя і учнів, а розвиток особистості дитини залежить не лише від педагога, а й від усього учнівського колективу. Нові умови організації освітнього процесу вимагають від учителя запровадження інноваційних форм та методів навчання і виховання.

Інноваційні методи – це така взаємопов'язана діяльність вчителя і учнів, яка спрямована на модифікацію змісту, методичних прийомів, форм (способів) організації навчальної діяльності учнів, що сприятиме адаптації дітей з особливими освітніми потребами до освітнього середовища, засвоєнню учнями знань, умінь та навичок і загальному розвитку особистості кожного члена учнівського колективу.

Сукупність обраних вчителем інноваційних методів навчання називають методикою інклюзивного навчання. Реалізація методики інклюзивного навчання здійснюється через систему інтерактивних методів, командний підхід та інші інноваційні технології.

Інтерактивний метод – це спосіб взаємопов'язаної активної суб'єкт-суб'єктної діяльності між учасниками освітнього процесу, спрямований на засвоєння знань, умінь і навичок, оволодіння соціальним досвідом спілкування, розвиток особистості [2, с.8]. Аналіз літератури з означеної проблеми свідчить, що актуальними для інклюзивного навчання серед інтерактивних методів є імітаційні, а саме дидактичні ігри, робота в малих групах.

ЗМІСТ

Бабчук Вікторія Русланівна КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	3
Божук Марія Русланівна ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	4
Бондарець Марія Анатоліївна ПРОБЛЕМА СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ	6
Борова Валентина Євгеніївна ВИХОВАННЯ ЗВУКОВОЇ КУЛЬТУРИ МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ В ІНКЛЮЗИВНІЙ ГРУПІ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	9
Будейчук Галина Михайлівна ЗАСАДИ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ ЯК ПРИКЛАД ВПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	10
Велесик Віталія Степанівна ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	12
Войтас Анжеліка Сергіївна ТВОРЧА ОСОБИСТІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА У РОБОТІ В ІНКЛЮЗИВНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ	14
Ворон Марія Геннадіївна, Яковичина Тетяна В'ячеславівна СПІВПРАЦЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ З БАТЬКАМИ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ	16
Воскресенська Ірина Віталіївна ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА УРОЦІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ (З ДОСВІДУ РОБОТИ С. ЛОГАЧЕВСЬКОЇ)	19
Гарбарук Христина Юріївна ФОРМУВАННЯ ТОЛЕРАНТНИХ ВЗАЄМОСТСУНКІВ УЧНІВ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ	22

Гончар Людмила Вікторівна ДО ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ СТАРШОКЛАСНИКІВ ДО ВІДПОВІДАЛЬНОГО БАТЬКІВСТВА _____	24
Горчак Тетяна Григорівна СУЧАСНА ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА І ПРИЦИПИ МОНТЕССОРІ-ПЕДАГОГІКИ _____	26
Гриців Тетяна Григорівна ВИХОВАННЯ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО БАТЬКІВЩИНИ ЗАСОБАМИ НАРОДНОЇ ПЕДАГОГІКИ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ _____	28
Гулюк Світлана Олександрівна ЗАСТОСУВАННЯ ПРОЄКТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ _____	31
Данилюк Ірина Миколаївна СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «ВІДПОВІДАЛЬНЕ БАТЬКІВСТВО» У ПСИХОЛОГО- ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ _____	33
Джура Олена Олегівна ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ОСОБЛИВИМ ПОТРЕБАМИ _____	35
Залібовська-Ільніцька Зоя Володимирівна ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ _____	37
Зубкевич Ірина Володимирівна ДИДАКТИЧНІ УМОВИ ВИКОРИСТАННЯ КООПЕРАТИВНИХ ФОРМ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ _____	40
Кирилюк Олександра Олександрівна ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ УЧНЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ _____	42
Кирста Наталія Романівна ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ АСИСТЕНТА ВИХОВАТЕЛЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ГРУПИ ЗДО _____	44
Коломис Андрій Іванович, Боровець Олена Віталіївна ОРГАНІЗАЦІЯ ІНКЛЮЗИВНОГО СЕРЕДОВИЩА В СУЧАСНОМУ ЗАКЛАДІ ОСВІТИ _____	46

Кондратюк Оксана Олексіївна РЕАЛІЗАЦІЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ПІДХОДУ ПІД ЧАС ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ РОБОТИ З ОБДАРОВАНИМИ ДІТЬМИ _____	48
Корабльова Олена Олександрівна ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ (НА ПРИКЛАДІ ХІСТ УНІВЕРСИТЕТУ «УКРАЇНА» _____	51
Корицька Тетяна Русланівна, Яковишина Тетяна В'ячеславівна ВНЕСОК І. ГЕРБАРТА У РОЗВИТОК ПРОБЛЕМИ СТИМУЛЮВАННЯ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ _____	54
Королик Ірина Сергіївна, Колупасєва Тетяна Євстафіївна ВИХОВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ПОЛЬЩІ В 20-ТІ РОКИ ХХІ СТОЛІТТЯ _____	57
Коськовецька Валентина Михайлівна СПІЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ ШКОЛИ І СІМ'Ї У ПОСТУПІ ДО ЦІННОСТЕЙ _____	59
Красовська Ольга Олександрівна КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ _____	61
Креничко Інна Сергіївна, Міщеня Оксана Миколаївна ДОПОМОГА ГУВЕРНЕРА У СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ _____	63
Кротюк Юлія Миколаївна ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОБЛЕМИ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ _____	65
Крук Олена Валеріївна ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД СТВОРЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА _____	67
Маліновська Наталія Василівна ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЕВОЇ ОСОБИСТОСТІ ДІТЕЙ В УМОВАХ ІНТЕГРОВАНОЇ ГРУПИ _____	69
Марковець Тетяна Іванівна СУТНІСТЬ ШКІЛЬНОГО ПІДРУЧНИКА _____	70

Мархалевич Ольга Михайлівна ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ КЛАСІ	72
Марчук Валентина Валеріївна ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ	74
Мельничук Ірина Юріївна ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИЙ АСПЕКТ СПРИЙМАННЯ ХУДОЖНІХ ТВОРІВ НА УРОЦІ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ	77
Мельничук Лілія Борисівна ІННОВАЦІЙНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА	79
Мисько Ірина Петрівна ОРГАНІЗАЦІЯ КОМПОНЕНТІВ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	81
Михальчук Таїса Миколаївна, Власюк Людмила Василівна ІНКЛЮЗИВНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЗЗСО ЯК УМОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РІВНОГО ДОСТУПУ ДО ЯКІСНОЇ ОСВІТИ	83
Міськова Наталія Миколаївна ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МАТЕМАТИЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	85
Мороз Олена Федорівна ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ УЧНЯ У ВИХОВНІЙ СИСТЕМІ ШКОЛИ	86
Мосійчук Галина Анатоліївна, Марчук Оксана Анатоліївна ВИХОВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ	88
Наконечна Лариса Михайлівна ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА ЯК СКЛАДОВА ОСВІТНЬОГО РЕФОРМУВАННЯ	90
Нечипорчук Вікторія Ігорівна ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕГРАЦІЇ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ	92

Ничипорчук Катерина Юрїївна, Третяк Оксана Миколаївна ТРЕНІНГОВІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	94
Онисько Оксана Русланівна, Міщеня Оксана Миколаївна ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ОБДАРОВАНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	97
Ошурко Наталія Вікторівна ФОРМУВАННЯ ПАТРІОТИЧНИХ ЯКОСТЕЙ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	100
Парфенюк Ірина Анатоліївна, Колупасва Тетяна Євстафіївна ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ В ШКОЛАХ КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	102
Пасєка Юлія Сергіївна ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ У НАВЧАННІ УЧНІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ	104
Петрик Яна Федорівна ОБРАЗОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК КОРЕКЦІЙНИЙ ЗАСІБ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ	106
Петрук Олена Митрофанівна, Сойко Інна Миколаївна ПОГЛЯДИ ВАСИЛЯ СУХОМЛІНСЬКОГО НА РОЛЬ УЧИТЕЛЯ У ВИХОВАННІ ОСОБИСТОСТІ У КОНТЕКСТІ ІДЕЙ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	108
Пилипчук Тетяна Леонідівна ФОРМУВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ	110
Покотило Олена Іванівна ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА У НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ	112
Потапчук Юлія Володимирівна ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	114
Похозей Світлана Андріївна ФОРМУВАННЯ ВМІНЬ ВЗАЄМОДІЯТИ УСНО НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЧИТАННЯ ЗАСОБАМИ КЕЙС-ТЕХНОЛОГІЙ	116

Реверська Олена Миколаївна ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА ЯК МОДЕЛЬ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ _____	119
Рихлова Олена Петрівна ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД СТВОРЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ _____	121
Садова Ірина Ігорівна МОДЕЛІ РОЗВИТКУ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ _____	123
Самардак Вікторія Анатоліївна ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ _____	125
Сементух Анна Валентинівна, Колупасва Тетяна Євстафіївна СПЕЦИФІКА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ: ДОСВІД ФІНЛЯНДІЇ _____	127
Солончук Валентина Сергіївна, Веремчук Алла Петрівна ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД СТВОРЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ РІЗНОГО ТИПУ _____	129
Стратюк Оксана Петрівна САМОСТІЙНІСТЬ ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА _____	132
Тіщенко (Плужнік) Анастасія Валеріївна ВИКОРИСТАННЯ SMART-ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ _____	134
Ткачук Іванна Вікторівна, Колупасва Тетяна Євстафіївна ВИХОВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ СУЧАСНОЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ _____	139
Усач Катерина Андріївна, Сойчук Руслана Леонідівна ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ САМОВИХОВАННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ _____	141
Фурманець Людмила Василівна ОРГАНІЗАЦІЯ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ УЧНІВ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ В ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ ШКОЛІ _____	143
Хом'як Ольга Анатоліївна ПРОБЛЕМА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗДО ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ _____	145

Цибуковська Тетяна Іванівна ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО РОБОТИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ _____	147
Цюриць Ірина Ігорівна АДАПТАЦІЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ ДО ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ _____	150
Чупахіна Світлана Василівна ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ІНКЛЮЗИВНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ _____	151
Шаранова Юлія Володимирівна ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ МОТИВАЦІЇ ДО МОРАЛЬНОЇ ТА ГРОМАДЯНСЬКОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ АМЕРИКАНСЬКИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ _____	154
Шуляк Ольга Володимирівна ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ _____	157
Яковишина Тетяна В'ячеславівна ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД УПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ _____	159
Яремчук Ольга Володимирівна ІННОВАЦІЙНІ ФОРМИ ТА МЕТОДИ РОБОТИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ КЛАСІ _____	163
Яскевець Вероніка Вікторівна, Яковишина Тетяна В'ячеславівна ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ У РОБОТІ З ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ _____	165